

# Sportstimulering



## Inhoud

<b>INHOUD</b> .....	<b>2</b>
<b>INLEIDING</b> .....	<b>3</b>
<b>1. DEFINITIE SPORT(STIMULERING)</b> .....	<b>4</b>
<b>2. BESTAAND BELEID SPORT(STIMULERING)</b> .....	<b>5</b>
2.1 Bestaand sport(stimulerings)beleid .....	5
2.2 Partners in de uitvoering .....	6
<b>3. AANDACHTSPUNTEN HUIDIGE SITUATIE</b> .....	<b>7</b>
3.1 Gemeente Terneuzen.....	7
3.2 Sportverenigingen .....	7
3.3 Algemeen .....	8
3.4 Conclusie.....	8
<b>4. INSPRAAK VAN HET VELD</b> .....	<b>9</b>
4.1. Quick Scan .....	9
4.2 Commissie Sport .....	9
4.3 Bijeenkomst sportverenigingen .....	10
4.4 Brainstormsessie sportstimulering .....	10
4.5 Sport- en beweegonderzoek 50 + .....	10
4.6 Conclusie.....	11
<b>5. RELEVANTE ONTWIKKELINGEN</b> .....	<b>12</b>
5.1 Lokale en regionale ontwikkelingen .....	12
5.2 Maatschappelijke ontwikkelingen.....	12
5.3 Relevante methoden en campagnes.....	13
<b>6. SPORTSTIMULERINGSBELEID (NIEUW)</b> .....	<b>15</b>
6.1 Doel sportstimulering.....	15
6.2 Doelgroep sportstimulering .....	16
6.3 Middelen om doelen te bereiken .....	16
<b>7. SPORTSTIMULERING IN DE PRAKTIJK</b> .....	<b>18</b>
7.1 Sportpunt.....	18
7.2 Partners in de uitvoering .....	20
7.3 Wijk- en kerngericht aanbod .....	21
<b>8. RESUMÉ</b> .....	<b>23</b>
8.1 Resumé bestaand beleid .....	23
8.2 Resumé nieuw beleid (aanvullend op bestaand beleid).....	23
<b>9. FINANCIËN</b> .....	<b>25</b>
9.1 Sportpunt .....	25
9.2 Bewegingsonderwijs .....	26
9.3 Minder draagkrachtigen laten sporten .....	26
9.4 Sporttalenten .....	27
9.5 Omgeving.....	27
9.6 Totaaloverzicht financiën .....	27

---

## Inleiding

Sport is een fenomeen geworden, een levensstijl, waar we niet meer omheen kunnen. Een levensstijl waarbij niet enkel het bewegen centraal staat, maar ook het bijdragen aan een goede gezondheid en het belang van gezonde voeding. Het draagt bij aan een algemeen lichamenlijk, geestelijk en sociaal welzijn.

Sport wordt steeds meer ingezet als middel ter bevordering van onder andere integratie, sociale cohesie, waarden en normen. Ook de overheid hecht meer belang aan sport, vooral ten aanzien van breedtesport op lokaal niveau en zet daarnaast de maatschappelijke functie van sport steeds meer in. Sport en bewegen zijn, naast de individuele waarde voor de sporter, instrumenten om maatschappelijke doelstellingen te realiseren.

Uit bovenstaande mag blijken dat het maatschappelijke belang van sport en bewegen actueel is en zodanig gegroeid dat dit eigen beleid rechtvaardigt.

In 2004 heeft onze gemeente besloten deel te nemen aan het project Breedtesport Impuls van het Ministerie van VWS in samenwerking met de gemeenten Hulst en Sluis.

De projectperiode van de Breedtesport loopt van 2005 tot en met 2008. In deze periode zijn veel activiteiten opgestart ter stimulering van het sporten en bewegen voor inwoners van onze gemeente. Eén van de subsidievoorwaarden van het Ministerie van VWS met betrekking tot de Breedtesport is continueren van hetgeen ingezet is tijdens deze projectperiode. Met onderhavige notitie sportstimulering willen wij mede aan deze voorwaarde voldoen.

Met de notitie sportstimulering willen wij beleid vastleggen voor het stimuleren van sport en bewegen in de Gemeente Terneuzen voor onbepaalde periode met enerzijds als doel dat voor elke inwoner van onze gemeente ongeacht de leeftijd de mogelijkheid gecreëerd wordt deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten. Anderzijds met als doel dat de sportverenigingen van onze gemeenten meer ondersteuning gegeven wordt in de uitvoering hiervan.

*In deze notitie gaan we in hoofdzaak uit van sport in de breedte. Daarnaast hecht de gemeente groot belang aan talentontwikkeling waartoe er specifiek aandacht besteedt zal worden aan het ondersteunen van sporttalenten en het imago van onze gemeente.*

*In deze notitie zal eerst een definitie gegeven worden van het begrip sport(stimulering) alvorens overgegaan wordt tot een uiteenzetting van de bestaande situatie met betrekking tot sportstimulering in de Gemeente Terneuzen. In hoofdstuk 2 tot en met 4 wordt de bestaande beleidssituatie toegelicht, aandachtspunten genoemd met betrekking tot de huidige situatie ten aanzien van de uitvoering van sportstimuleringsactiviteiten en wordt aandacht besteed aan opmerkingen die vanuit het veld gemaakt zijn ten aanzien van sportstimulering.*

*Vervolgens worden in hoofdstuk 5 relevante en actuele ontwikkelingen genoemd die van invloed kunnen zijn op het te ontwikkelen beleid ten aanzien van sportstimulering.*

*In hoofdstuk 6 wordt het nieuw te vormen sportstimuleringsbeleid in onze gemeente uiteengezet, waarna de uitwerking van het beleid in de praktijk in hoofdstuk 7 aan de orde komt.*

*In hoofdstuk 8 wordt een samenvatting gegeven van het sportstimuleringsbeleid in de Gemeente Terneuzen. Als laatste worden in hoofdstuk 9 de financiële consequenties weergegeven.*

## 1. Definitie sport(stimulering)

Het begrip sport is zeer divers en daardoor moeilijk te definiëren. Sport kan georganiseerd of ongeorganiseerd zijn. Er kan sprake zijn van topsport of van breedtesport. Sport wordt vaak gebruikt als verzamelnaam voor beweegactiviteiten. Echter niet alle activiteiten hebben beweegvaardigheden in zich en zouden daardoor buiten de definitie vallen.

Voor de begripsafbakening van sport ten behoeve van deze notitie sportstimulering willen wij de volgende visie<sup>1</sup> neerzetten.

Sport wordt veelal met de volgende kenmerken omschreven: spel, fysieke vaardigheden (bewegen) en competitie (wedstrijd). De definitie van sport zou dan zijn: een spel waarbinnen bewegingsvaardigheden worden getest. Een kanttekening bij deze definiëring is dat een aantal sporten buiten het bereik van deze begripsomschrijving vallen. Te denken valt aan denksporten, fitnessactiviteiten en vrije bewegingsactiviteiten, zoals skaten en wandelen.

Sport is een verzamelnaam voor tal van activiteiten. Al deze activiteiten die we in de alledaagse taal sport en bewegen noemen zijn binnen vier groepen te plaatsen. Dit zijn:

- |   |                             |
|---|-----------------------------|
| 1. bewegingsvaardigheidsspelen in competitieverband | (voetbal, badminton e.d.)   |
| 2. vaardigheidsspelen in competitieverband          | (schaken, hengelsport e.d.) |
| 3. bewegingsactiviteiten                            | (fitness, wandelen e.d.)    |
| 4. vrije bewegingsvaardigheidsspelen                | (skaten, pleinspelen e.d.)  |

Wij willen ten behoeve van het afkaderen van het begrip sport en bewegen bovenstaande visie hanteren. *In deze notitie gaan we hoofdzakelijk uit van breedtesport en in mindere mate van topsport.* Het doel van breedtesport is dat iedere inwoner, in elke fase van zijn of haar leven, naar eigen voorkeur, aan sport en bewegingsactiviteiten kan deelnemen, dan wel actief betrokken kan zijn. Het gaat over een brede opvatting van sport en bewegen, actief en passief, als deelnemer en als vrijwilliger, georganiseerd of ongeorganiseerd.

Stimuleren staat voor aansporen en prikkelen. Sportstimulering is het geheel aan maatregelen om mensen te prikkelen, aan te sporen te gaan sporten en bewegen in de breedste vorm van de betekenis van sport, zoals in de omschreven visie aangegeven is.

Een onderdeel van de topsport willen we wel meenemen daar waar het gaat om sporttalenten en sportevenementen.

---

## 2. Bestaand beleid sport(stimulering)

Binnen onze gemeente is al een en ander geregeld op het gebied van sport en aanverwante zaken. Enkele van deze beleidsstukken met name op het gebied van sportaccommodaties, sportstimulering en vrijwilligerswerk zijn van belang voor het nieuw te vormen beleid met betrekking tot sportstimulering. Hieronder een korte samenvatting van het *bestaande* beleid en een overzicht van de verschillende partijen waarmee wordt samengewerkt in de uitvoering van *sport(stimulerings)beleid*.

### 2.1 Bestaand sport(stimulerings)beleid

De Gemeente Terneuzen heeft nu vooral een voorwaarde scheppende, lees faciliterende, rol ten aanzien van (multifunctionele) accommodaties en voorzieningen in de openbare ruimte. Onze gemeente is in veel gevallen verantwoordelijk voor de realisatie en instandhouding van sportaccommodaties.

Ondersteunend beleid met betrekking tot sportstimulering is gericht op het ondersteunen van verenigingen en andere sportaanbieders door middel van het verstrekken van subsidies in het kader van de jeugdsport en gehandicaptensport. Daarnaast worden sportevenementen ondersteund met een subsidie en waar mogelijk facilitair.

Onze gemeente ondersteunt vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties, waaronder sportverenigingen, door onder andere een uniforme subsidieregeling voor kadervorming en deskundigheidsbevordering. De beleidsmedewerkers van de cluster Welzijn en Sport fungeren als contactpunt voor vrijwilligersorganisaties en geven ondersteuning waar nodig is.

*Op verschillende wijzen geeft onze gemeente waardering aan sporters en stimulering voor deelname aan sport, zoals met de jeugdsportsubsidie, het ondersteunen van sportevenementen en kadervorming, het waarderen van vrijwilligers en met de sportverkiezingen. De nieuwe formule van de sportverkiezingen in de vorm van een sportgala is een succes gebleken en is voor herhaling vatbaar. Van belang is met de ontwikkelingen mee te gaan en jaarlijks de vorm waarin de sportverkiezingen plaatsvinden opnieuw te bekijken.*

In 2005 is het project Breedtesport Impuls van start gegaan in de Gemeente Terneuzen in samenwerking met de gemeenten Hulst en Sluis.

Doel van de Breedtesport is een brede kwalitatieve en kwantitatieve impuls geven aan het sport- en bewegingsklimaat binnen de eigen gemeente en in de regio. Om dit te bereiken zijn vier deelprojecten tot uitvoering gebracht:

1. ondersteunen van sportverenigingen;
2. kwaliteitsimpuls in het bewegingsonderwijs;
3. sport en bewegen voor senioren en ouderen;
4. participatie van jeugd en jongeren in de sport.

Na de start van het Breedtesportproject heeft de gemeente deels de rol aangenomen om zelf

---

Voor het activiteitenaanbod van de Breedtesport en andere activiteiten met betrekking tot sportstimulering verwijzen wij naar bijlage I: *Activiteiten sportstimulering*.

*In 2006 is door de gemeenteraad de nota speelruimtebeleid vastgesteld. Buitenspelen is belangrijk voor de ontwikkeling van een kind. Het kunnen beschikken over voldoende, kwalitatief goede speelruimte die aansluit bij het ontwikkelingsniveau van het kind is evident. Op basis van dit vastgesteld beleid worden speellocaties verder ontwikkeld. De realisatie van multifunctionele speelvelden stimuleert de jongere om te bewegen en vervolgens mogelijk georganiseerd te gaan sporten.*

## **2.2 Partners in de uitvoering**

Het sportaanbod in onze gemeente komt niet alleen van sportverenigingen, maar ook van organisaties die voor bepaalde doelgroepen activiteiten organiseren waaronder sport- en beweegactiviteiten. Deze partners in de uitvoering zoeken deelnemers voor hun activiteiten bij veelal dezelfde doelgroepen. Tevens zoeken zij vaak weer een partner in de sportverenigingen ter promotie of kennismaking van hun tak van sport.

Hieronder een opsomming van organisaties en verenigingen waar in de uitvoering mee wordt samengewerkt:

- Sportverenigingen en andere sportaanbieders laten verschillende doelgroepen kennismaken met hun tak van sport;
- Basisscholen hebben de lessen bewegingsonderwijs kwalitatief verbeterd met het invoeren van methoden en het aanstellen van een bewegingscoördinator als mede met het deelnemen aan sportkennismakingsactiviteiten;
- Stichting Jeugd en Jongerenwerk (voorheen Stichting Welzijn Terneuzen) organiseert activiteiten voor de doelgroep jeugd in de wijken, kernen en op scholen;
- De organisatie 'aan Z' biedt diverse activiteiten op het gebied van vrijetijdsbesteding en beweging voor de doelgroep senioren, ouderen, chronisch zieken en mensen met een beperking;
- Stichting Kinderopvang Zeeuws-Vlaanderen heeft een sport BSO opgericht;
- ROC Westerschelde heeft een opleiding Sport en Bewegen opgestart;
- Scholen voortgezet onderwijs hebben een aanbod voor meer sport in de opleiding.

### 3. Aandachtspunten huidige situatie

*Enkele aandachtspunten zijn naar voren gekomen, in samenwerking met sportverenigingen en (welzijns)organisaties gedurende de laatste drie jaar, tijdens de uitvoering van aan sport gerelateerde activiteiten. Deze punten hebben betrekking op de huidige situatie en zijn van invloed op het nieuw te vormen sportstimuleringsbeleid.*

#### 3.1 Gemeente Terneuzen

- Het gemeentegebied strekt zich uit van de Westerschelde tot de grens met België, met aan oost- en westzijde de twee buurgemeenten Hulst en Sluis. Binnen dit gebied bevinden zich 14 kernen. Dit maakt geografisch gezien onze gemeente tot een groot, breed verspreid oppervlak. De uitgestrektheid van het gebied werkt bij de uitoefening van sportstimulering tegen. Denk aan het voorzieningenniveau en de (reis)tijd om zich te verplaatsen tussen de kernen voor de organisator.
- De Gemeente Terneuzen is een gemeente met om en nabij 55.500 inwoners en is daarmee de grootste gemeente van Zeeland. *In de gemeente is bijna 22 % van de inwoners 18 jaar en jonger, ruim 40% is 50 jaar en ouder en 38% zit in de middengroep van 18 tot 50 jaar. Evenals de andere Zeeuwse gemeenten heeft onze gemeente te kampen met vergrijzing.*
- Voor de sportverenigingen is vaak niet duidelijk wie ze waarvoor moeten hebben bij onze gemeente. Ze hebben contact met medewerkers voor vergunningen, milieu, brandweer, accommodaties, cursussen, subsidies, vrijwilligers(werk), sportevenementen, zaalverhuur, schoolsporttoernooien, andere vormen van sportstimulering en de breedtesport.
- Wie voert de *activiteiten* uit? Het project Breedtesport Impuls en andere activiteiten ten behoeve van sportstimulering hebben er aan bijgedragen dat onze gemeente steeds meer een rol in de uitvoering is gaan vervullen, naast andere organisaties zoals Stichting Jeugd en Jongerenwerk en de organisatie 'aan Z'. Nu ligt deze *uitvoerings*-taak voor een deel bij de beleidsmedewerkers van de cluster Welzijn en Sport van onze gemeente *daar er niet voldoende uitvoerende medewerkers zijn in de organisatie.*

#### 3.2 Sportverenigingen

- Kadertekort, in de zin van vrijwilligers voor zowel bestuurlijke als sport technische taken, wordt door sportverenigingen als één van de grootste problemen aangegeven. Zonder voldoende en deskundige vrijwilligers is het moeilijk een sportvereniging draaiende te houden. Daarnaast zijn steeds dezelfde mensen actief die van veel zaken op de hoogte moeten zijn. Er blijft weinig ruimte over om andere zaken op te pakken zoals de ontwikkeling van de vereniging met een plan voor werving van nieuwe leden

- Er zijn meer dan 100 sportverenigingen in onze gemeente. Niet al deze sportverenigingen zijn actief met betrekking tot sportstimulering. De sportverenigingen die wel actief zijn worden overvraagd voor deelname aan activiteiten. In veel acties vormen zij het uitgangspunt om te starten met activiteiten.
- Inkomsten van sportverenigingen bestaan veelal uit contributies van leden, subsidies, sponsors en neveninkomsten uit kantine / barbekeer of verhuur. Niet voor alle verenigingen is het even eenvoudig om de te maken kosten voor accommodatie, kader, leden en activiteiten hiermee dekkend te krijgen.

### 3.3 Algemeen

- Rechtspositionele situatie ten aanzien van kader: sportverenigingen en andere (welzijns)organisaties willen rechtspositioneel in orde zijn met betrekking tot het aangaan van contracten met kader. Daarnaast willen organisaties de mogelijkheid hebben om kader af te stoten als er voor een activiteit minder belangstelling is.
- Stageplaatsen: door diverse opleidingen op het gebied van sport en bewegen zijn er in de regio *veel stageplaatsen nodig* om de leerlingen praktijkervaring op te laten doen. Het ROC heeft dit jaar een oplossing hiervoor gevonden door op woensdagmiddag een sportinstuif voor de basisschooljeugd te organiseren in sporthal 't Zwaantje. Voor de komende jaren zal dit niet meer voldoende zijn, aangezien er twee maal zo veel leerlingen aangemeld zijn voor de opleiding van volgend schooljaar.
- Afstemming en coördinatie: er zijn tal van activiteiten voor verschillende leeftijdsgroepen. Vaak weet de een van de ander niet wat er plaatsvindt op dit gebied. Activiteiten kunnen elkaar overlappen (verschillende activiteiten voor zelfde doelgroep op dezelfde dag) of kunnen doubleren (zelfde vorm van activiteit voor zelfde doelgroep).
- Structuur: in hetgeen we met de verschillende partijen nastreven met betrekking tot sportstimulering ontbreekt enige structuur. Waar streven we naar, wat zijn onze doelen en met welke partijen. Communicatie en overleg zijn hierin belangrijke aandachtspunten.

### 3.4 Conclusie

Er zijn veel partijen in de Gemeente Terneuzen die zich bezighouden met verschillende vormen van sportstimulering. Veelal werken deze partijen los van elkaar. Enig overzicht van de activiteiten en structuur in het aanbod ontbreekt. Sportverenigingen willen wel, maar hebben te maken met onder andere een vrijwilliger- en kadertekort. Van belang is dat partijen elkaar gaan versterken en aanvullen om zo een gericht activiteitenaanbod neer te kunnen zetten in onze gemeente. Reden om een en ander nader uit te werken in deze notitie met betrekking tot sportstimuleringsbeleid.



## 4. Inspraak van het veld

Op verschillende wijzen is getracht inzichtelijk te krijgen wat sportverenigingen en andere organisaties zelf willen op het gebied van sportstimulering en andere relevante zaken met betrekking tot sport. Er zijn in de afgelopen drie jaar verschillende momenten geweest waarin getracht is te inventariseren wat de ideeën uit het veld zijn. Hieronder een opsomming met in het kort vernoemd de belangrijkste punten die aangegeven zijn.

### 4.1. Quick Scan

Bij de start van het Breedtesport project in 2005 is een Quick Scan uitgezet bij de sportverenigingen van onze gemeente met vragen op verschillende gebieden. Hier hebben 20 sportverenigingen aan deelgenomen. *Deze respons is te laag om een goed representatief beeld te geven, maar is wel de moeite om kennis van te nemen.* De vraag op welke punten sportverenigingen behoefte hebben aan ondersteuning ten aanzien van accommodatiebeleid en –beheer heeft het grootste deel, 45%, aangegeven meer informatie te willen over het accommodatiebeleid van de gemeente en de inrichting c.q. onderhoud van de accommodatie. De vraag met betrekking tot de behoefte ten aanzien van de vitale sportvereniging heeft 65% aangegeven met meer informatie te willen over werven van nieuwe leden en promotie van de eigen sport. Samenwerking met accommodaties bij clinics en evenementen wordt door 35% geprefereerd en samenwerking met scholen door 30%. Met betrekking tot personeel willen 45% van de verenigingen opleidingen voor kaderleden en taak- en functieomschrijvingen voor vrijwilligers. Op het gebied van communicatie wordt door 55% van de verenigingen een verbetering gevraagd in de communicatie met de gemeente.

Naast het beantwoorden van de vragen in de Quick Scan zijn er door sportverenigingen enkele suggesties gedaan. Waaronder de belangrijkste:

- een sportkrant of website voor de Gemeente Terneuzen waar iedere club/vereniging reclame en promotie kan maken voor de eigen vereniging;
- een sportloket in het gemeentehuis voor allerlei vragen en assistentie ten behoeve van sportverenigingen (naar het voorbeeld van de gemeenten Reimerswaal en Borsele).

### 4.2 Commissie Sport

Tijdens de uitvoering van het project Breedtesport Impuls is er een Commissie Sport samengesteld met een vertegenwoordiging van verschillende sportverenigingen. *De vertegenwoordiging is een afgeleide van de sportverenigingen in onze gemeente. Zitting in de commissie hebben een vertegenwoordiger van de binnensport, de buitensport, aangepast sporten en commercieel sporten.* Taken van de commissie zijn onder andere het samenstellen van een themakalender, behoeften uit het veld signaleren, meedenken over de te organiseren activiteiten en het opstellen van criteria en uitgangspunten voor deze activiteiten.

Door de Commissie Sport zijn enkele suggesties gedaan op het gebied van sportstimulering en het geven van ondersteuning aan sportverenigingen:

- 
- organiseren van sportdagen, sportinstuiven en clinics met medewerking van sportverenigingen;
  - een sportweek organiseren, zoals bij de opening van Sportcentrum Vliegende Vaart;
  - jaarlijks een overleg c.q. bijeenkomst plannen met gemeentebestuur en de betreffende ambtenaren van de gemeente Terneuzen en de sportverenigingen;
  - brainstormavonden organiseren met een of twee onderwerpen;
  - organiseren van activiteiten voor de leeftijd van 35 – 55 jaar;
  - regelmatig kenbaar maken dat er een mogelijkheid is voor aanvragen van bijzondere bijstand, voor mensen met een minimum inkomen, voor gemaakte kosten op het gebied van maatschappelijke participatie (waaronder sport) in het Zeeuws-Vlaams Advertentieblad of in Terneuzen Informatie;
  - sportaccommodaties optimaal benutten door uren dat de sportzalen niet bezet zijn, in te vullen met sportinstuiven;
  - inspringen op trends, landelijk en regionaal;
  - stimuleren van sport bij mensen met een beperking: lichamelijk en verstandelijk gehandicapten en chronisch zieken.

### **4.3 Bijeenkomst sportverenigingen**

Op 21 mei 2007 is er een bijeenkomst geweest met enkele sportverenigingen en Wethouder van Waes over het huldigen van de sportkampioenen en wat te doen met betrekking tot sportstimulering. Tijdens het overleg zijn enkele suggesties gedaan op het gebied van sportstimulering, zoals met medewerking van diverse sportverenigingen een sportinstuif en/of clinic organiseren voor jong en oud. Een ander idee was het uitbreiden van de schoolsporthoornooien in samenwerking met de sportverenigingen.

### **4.4 Brainstormsessie sportstimulering**

Op 19 december 2007 heeft een brainstormsessie over sportstimulering plaatsgevonden met medewerking van SportZeeland voor sportverenigingen en andere organisaties die activiteiten organiseren op het gebied van sport.

Met deze partijen is gekeken naar de kansen en de knelpunten met betrekking tot sportstimulering. Gezamenlijk is vervolgens gekeken naar mogelijke oplossingen. Hier is het volgende uitgekomen: zorgen voor één regiepunt, een website voor sport opzetten, afstemmen van doorlopende lijnen, met betrekking tot het aanleren van basisvaardigheden kan het ROC een belangrijke rol vervullen, een sportkalender maken voor alle activiteiten die in het jaar plaatsvinden, een beweegteam samenstellen en meer aandacht voor kader en opleidingen.

### **4.5 Sport- en bewegonderzoek 50 +**

In onze gemeente heeft in november 2006 een sport- en bewegonderzoek plaatsgevonden bij inwoners van 50 jaar en ouder. Op deze enquête heeft 30% gereageerd. Eén van de belangrijkste aandachtspunten die hieruit voortgekomen is, is het feit dat mensen wel willen sporten, maar vaak niet weten wat ze waar kunnen doen. Ook is er op deze leeftijd twijfel bij wat er fysiek mogelijk is. Uit het onderzoek is tevens naar voren gekomen dat de meest beoefende beweegvormen fietsen, wandelen, zwemmen en fitness zijn. Daaraan gerelateerd is

voor het plezier in bewegen. Onwetend is men over het sportaanbod voor mensen met een beperking.

Behoeft er aan bossen en parken. Daarnaast ook aan (goede) voorzieningen in de bossen en parken, zoals bankjes, schelpenpaden en trimbanen.

Het onderzoek heeft geresulteerd in het uitbrengen van een Beweegwijzer 50+. Een boekje waar het beweegaanbod van onze gemeente voor 50 plussers in vermeld staat.

De beweegwijzer 50+ is huis aan huis verspreid in de Gemeente Terneuzen en zal een maal in de twee jaar worden uitgebracht.

Daarnaast is er gekeken naar het aanbod van GALM groepen in heel de Gemeente Terneuzen.

Bij GALM worden fittesten gehouden waardoor mensen direct weten wat de fysieke belastbaarheid is. Gedurende een aantal weken kan kennis gemaakt worden met verschillende sporten. In de voormalige gemeente Terneuzen is alsnog GALM gestart, waaruit 6 groepen voortgekomen zijn. In het overige deel van de gemeente is GALM al actief met 4 groepen.

Andere aanbevelingen die gedaan zijn: regelmatig fittesten verzorgen los van GALM, aansluiting vinden bij sportverenigingen voor 50 plussers en meer bekendheid geven aan tegemoetkoming in kosten voor lage inkomens.

#### **4.6 Conclusie**

*Hetgeen aangegeven is in de drie voorgaande hoofdstukken met betrekking tot het bestaande beleid, aandachtspunten die hieruit voortkomen en de inspraak van het veld kan het volgende geconcludeerd worden:*

1. Sportverenigingen hebben een tekort aan vrijwilligers, kader en bestuursleden;
2. Vraag en aanbod met betrekking tot activiteiten hebben afstemming nodig;
3. Activiteitsaanbod van verschillende organisaties hebben een regisseur nodig;
4. Een sportkalender realiseren met alle sportactiviteiten in het jaar;
5. Meer sportinstuiven, clinics en schoolsporttoernooien organiseren;
6. Een sportweek of sportdag met meerdere sportverenigingen organiseren;
7. Een beweegteam of beweegoverleg oprichten;
8. Behoeft aan een centraal regiepunt en een website voor sportverenigingen;
9. Meer aandacht gevraagd voor kader en opleidingen;
10. Een beweegwijzer voor 50+ (blijven) uitgeven;
11. Het waarderen en stimuleren van sport op verschillende wijzen;
12. inplannen van een jaarlijks overleg met de gemeente en de wethouder;
13. Lessen bewegingsonderwijs op de basisscholen continu aandacht voor nodig met betrekking tot de kwaliteit en de te gebruiken methodieken;
14. Rol van ROC Westerschelde ten behoeve van sportstimulering nader onderzoeken;
15. Meer bekendheid geven aan de mogelijkheid om minder draagkrachtigen te laten sporten;
16. De omgeving heeft blijvend een impuls nodig om mensen uit te nodigen tot meer bewegen.

## 5. Relevante ontwikkelingen

Diverse relevante ontwikkelingen in de regio en in de maatschappij hebben invloed op en zijn mede bepalend voor het vaststellen van beleid op het gebied van sportstimulering. Landelijk wordt ingezet op het stimuleren van sporten en bewegen bij sportverenigingen en scholen, de zogenaamde BOS driehoek (buurt-onderwijs-sport).

Op provinciaal niveau zijn er methoden ontwikkeld niet alleen ter stimulering van het meer bewegen en sporten, maar ook de kwaliteit van het bewegen wordt hierin meegenomen. Enkele relevante methoden en campagnes worden in de laatste paragraaf van dit hoofdstuk vernoemd.

### 5.1 Lokale en regionale ontwikkelingen

#### Ontwikkeling bij de Gemeente Terneuzen

Onze gemeente ontwikkelt zich naar een vraaggerichte organisatie. Dit betekent onder andere dat de klant centraal gesteld wordt, lijntjes zo kort mogelijk worden gehouden, er minder gedetailleerd beleid komt, minder regels en meer mogelijkheden.

Kernwoorden zijn onder meer duidelijkheid, snelheid, kwaliteit, bereikbaarheid en meedenken met de klant (burger).

#### Ontwikkeling opleidingen in de regio

Het ROC Westerschelde heeft een regionale opleiding gestart voor sport en bewegen op niveau 2, 3 en 4. Het aantal leerlingen is nu ongeveer 60, volgend jaar zal dit aantal verdubbeld zijn gezien het aantal aanmeldingen voor volgend schooljaar. Naast het ROC is er het CIOS in Goes waarvan in deze regio ook leerlingen stage lopen. Het Zeldenrust-Steelantcollege heeft in de bestaande onderwijsvormen sport en bewegen als keuzevak geïntroduceerd. Scholengemeenschap de Rede heeft naast een VMBO opleiding: Sport, Dienst-verlening & Veiligheid (afgekort SDV), sportklassen bij de overige onderwijsvormen. SG De Rede is tevens een LOOT school (Landelijk Oveleg Onderwijs Topsport) waarvan er maar 20 in heel Nederland zijn. LOOT scholen stemmen het onderwijsprogramma af op het programma van de topsporter.

Deze ontwikkelingen scheppen kansen en mogelijkheden met betrekking tot de inzet van stage- en ervaringsplaatsen. Al dient rekening gehouden te worden met toekenning van stageplaatsen en de tijdsintensieve stagebegeleiding.

### 5.2 Maatschappelijke ontwikkelingen

#### Ontwikkeling met betrekking tot basisscholen

Basisscholen hebben vanaf 1 augustus 2007 de plicht om op één of andere wijze voor-, tussen- en naschoolse opvang te organiseren voor de leerlingen van de school. Vaak wordt dit in samenwerking met een professionele kinderopvangorganisatie uitgevoerd. Zowel kinderen als ouders geven aan dat zij behoefte hebben aan aantrekkelijke activiteiten binnen deze opvang.

### Ontwikkeling ten aanzien van sport

Sport heeft een maatschappelijke waarde en wordt steeds vaker ingezet als middel om individu overstijgende doelen te realiseren zoals sociale samenhang, leefbaarheid, integratie, vrijwilligerswerk, weerbaarheid, preventie van overlast en vandalisme en het nastreven van waarden en normen.

### Ontwikkeling ten aanzien van gezonde leefstijl

Het hebben van een gezonde en actieve leefstijl is een ontwikkeling waar we niet meer omheen kunnen. Mensen hebben steeds meer de behoefte om te bewegen en te sporten. Door het bevorderen van sportdeelname wordt mede het bevorderen van de gezondheid, het voorkomen van ziekten, het verminderen van overgewicht en het bewust worden van gezonde voeding en voldoende beweging gestimuleerd.

## **5.3 Relevante methoden en campagnes**

De campagne '30 minuten bewegen' is een landelijke campagne van het NISB (Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen) in opdracht van het Ministerie van VWS en loopt van 2007 tot en met 2010. De campagne is bedoeld om meer mensen te motiveren te (gaan) bewegen en maakt mensen bewust van het bestaan van een beweegnorm. Er zijn vier doelgroepen die specifiek aandacht krijgen in elk jaar van de projectperiode, te weten: VMBO leerlingen (12 – 18 jaar), de leeftijd 50 jaar en ouder, chronisch zieken en werknemers.

Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) is vanuit het Ministerie van VWS een actieplan om mensen bewust te laten kiezen voor een gezonde en actieve leefstijl. Daarbij horen verantwoord sporten en dagelijks bewegen. Het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen richt zich op vijf aandachtsgebieden: wijk, school, werk, zorg en sport. Op elk gebied vindt onderzoek plaats naar effectieve methodieken en maatregelen ter bevordering van sport- en beweeggedrag.

Combinatiefuncties: de ministeries van OCW en VWS hebben een beleidsbrief sport geschreven met doelstellingen op het gebied van sportbeleid. Dit zijn onder meer: versterken van sportverenigingen voor het uitvoeren van maatschappelijke taken, talentvolle sporters met uitzicht op de top, sporters met een handicap meer laten sporten en bewegen en meer mensen laten voldoen aan de beweegnorm. Instrumenten die hiervoor ingezet worden zijn onder andere de gezamenlijke inzet van minstens 2.500 combinatiefuncties voor brede scholen, sport en cultuur. De ministeries willen samen met de gemeenten op deze wijze een structurele impuls geven met als doel 10% van de sportverenigingen over vier jaar zodanig 'sterk' maken dat zij niet alleen in staat zijn om de eigen leden te bedienen, maar zich ook richten op onderwijs, naschoolse opvang, de wijk en/of de (vaak kwetsbare) doelgroepen die in verhouding minder aan sport deelnemen.

Maatschappelijke stages in de sport: is een vorm van leren binnen of buiten de school. Hierbij maken leerlingen vanuit het voortgezet onderwijs kennis met het vrijwilligerswerk en leren als vrijwilliger verantwoordelijkheid te dragen voor maatschappelijke belangen. Voor leerlingen is dit tegelijkertijd een prima gelegenheid

---

binden als vrijwilliger. Sportverenigingen zijn bij uitstek vrijwilligersorganisaties en bovendien sluiten zij vaak goed aan bij de belevingswereld en interesses van jongeren.

De verenigingsmanager is een mogelijkheid voor sportverenigingen om algemene zaken uit te laten voeren door een betaalde professional. Een professional die kennis en ervaring in huis heeft over onderwerpen waar een sportvereniging tegenaan loopt en die gebruik kan maken van zijn netwerk. De verenigingsmanager biedt de sportvereniging ondersteuning waar deze gewenst is. Bijvoorbeeld bij het oplossen van een tekort aan vrijwilligers, het schrijven van een beleidsplan, het werven en behouden van leden, maar ook bij het zoeken naar sponsors of fondsen. De verenigingsmanager kan delen in de verantwoordelijkheden, weet hoe een sportvereniging goed wordt ingericht en welke mensen waar voor nodig zijn. In de Provincie Zeeland is sinds kort bij voetbalvereniging Zeelandia Middelburg een verenigingsmanager actief voor 8 uur per week. De resultaten hiervan zijn tot zover positief te noemen.

sCOOLsport is een methode om leerlingen meer te laten bewegen. Het project beoogt in en rond school meer aandacht te schenken aan lichamelijke oefening en sport. Er wordt naar gestreefd dat alle leerlingen de Nederlandse Norm Gezond Bewegen behalen (*voor kinderen is dit 60 minuten bewegen per dag*). De kwaliteit van het bewegen staat daarbij centraal. Met name het methodisch aanleren van bewegingsvaardigheden onder en buiten schooltijd, waarbij ruimte is voor signaleren en behandelen van kinderen met een motorische achterstand. Aspecten die aan de orde komen zijn sportkennismakingsactiviteiten, het bevorderen van de weerbaarheid (antwoord op pesten), preventie en behandelen van kinderen met overgewicht. De begeleiding vindt plaats door vakspecialisten en er wordt uitgegaan van leerlingenparticipatie bij de keuze van de activiteiten. Ook participatie van de ouders wordt bewerkstelligd. Gestreefd wordt naar vakintegratie; sport en bewegen opnemen in het schoolbeleid; het opzetten van een beweegteam voor de deelnemende scholen en het samenwerken met lokale partners, zoals sportaanbieders, kinderopvang en welzijnswerk.

De Zeeuwse Methode Bewegingsonderwijs is een methode ontwikkeld vanuit het veld met medewerking van SportZeeland. De methode is zodanig geschreven dat groepsleerkrachten het in de praktijk kunnen brengen bij de lessen lichamelijke opvoeding op de basisscholen. De behoefte aan een dergelijke methode is een direct gevolg van het gegeven dat er niet of nauwelijks meer vakleerkrachten werkzaam zijn op de basisscholen. Om een kwaliteitsimpuls aan het bewegingsonderwijs te geven is met behulp van de Breedtesport Impuls de methode ontwikkeld. In onze gemeente is met behulp van het Breedtesport project deze methode gratis aangeboden aan de basisscholen.

Jeugd sportfonds Zeeland is opgericht om kinderen uit minder draagkrachtige gezinnen financieel de kans te geven om te sporten. Per kind kan maximaal een vergoeding van € 250,00 worden aangevraagd. Een team van intermediairs toetsen of een kind aan de criteria voldoet om een vergoeding uit het fonds te ontvangen. De bedragen worden rechtstreeks aan de sportaanbieder overgemaakt en niet aan de ouders, dit om zeker te weten dat het besteed wordt waarvoor het bedoeld is. Gemeenten kunnen zich bij het

## 6. Sportstimuleringsbeleid (nieuw)

Uit vorenstaande mag duidelijk blijken dat sportstimulering niet op zich zelf staat. Naast het stimuleren van inwoners van onze gemeente om deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten is het ook van belang de lokale sportverenigingen en andere aan sport gerelateerde organisaties mee te nemen in het vast te stellen beleid.

De aandachtspunten die door het veld aangegeven zijn en de relevante ontwikkelingen geven meerdere mogelijkheden voor sportstimulering in de Gemeente Terneuzen.

In dit hoofdstuk willen wij het nieuwe sportstimuleringsbeleid uiteenzetten door eerst conclusies te trekken uit vorenstaande gegevens om vervolgens te komen tot aanbevelingen. waarna in het volgende hoofdstuk uitgewerkt zal worden wat dit in de praktijk betekend.

### 6.1 Doel sportstimulering

*Met sportstimulering wil de Gemeente Terneuzen verschillende doelen bereiken. Deze doelen zijn gebaseerd op het individu, de maatschappij en de sportvereniging.*

1. Sport als doel op zich, gericht op het individu:  
elke inwoner van de Gemeente Terneuzen de mogelijkheid bieden en stimuleren deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten, met de landelijke beweegnorm\* als uitgangspunt, waardoor de volgende nevendoelen bereikt worden:
  - het bevorderen van een goede gezondheid;
  - het stimuleren van een actieve gezonde leefstijl;
  - het voorkomen en terugdringen van bewegingsachterstanden;
  - het voorkomen en verminderen van overgewicht;
  - het bevorderen van sociale omgang, waarden en normen;
  - het bevorderen van weerbaarheid bij diverse doelgroepen;
  - het integreren, aansluiten en deelnemen van diverse doelgroepen.

\* De nationale norm voor gezond bewegen is elke dag 30 minuten bewegen. Voor kinderen is de beweegnorm dagelijks 60 (dubbel 30) minuten bewegen.

2. Sport als middel voor het behalen van maatschappelijke doelen:  
De Gemeente Terneuzen ziet sport niet alleen als doel op zich, maar ook als middel om in te zetten voor de aanpak van maatschappelijke problemen en het behalen van maatschappelijke doelen. De laatste jaren is het inzicht gegroeid dat sportactiviteiten kunnen bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke knelpunten en versterking van de lokale sociale infrastructuur. De leefbaarheid in wijken en buurten worden door middel van sport en beweegactiviteiten vergroot. Een voorbeeld hiervan is de wijk Oudelandse Hoeve in Terneuzen waar Stichting Jeugd en Jongerenwerk sport als middel ingezet heeft om de leefbaarheid te verhogen en de overlast terug te dringen.
3. Sportverenigingen ondersteunen en sterker maken:  
De gemeente Terneuzen hecht grote waarde aan de rol die sportverenigingen en andere

organisaties behoefte hebben aan een centraal punt voor ondersteuning, regie en coördinatie. Daarnaast hebben sportverenigingen behoefte aan meer direct contact met de gemeente, meer structuur en meer actie.

## 6.2 Doelgroep sportstimulering

Alle inwoners van de Gemeente Terneuzen behoren tot de beoogde doelgroep voor sportstimulering. Immers alle inwoners van onze gemeente hebben recht op een gezond en actief leven. Een deel van de inwoners doet al aan een of andere vorm van sport en/of aan sportgerelateerde activiteiten. Voor deze groep is sportstimulering geen noodzaak. Het is wel van belang alert te zijn op het blijven sporten van deze groep sporters. Belangrijker is aandacht geven aan de groep niet-sporters. Zij zijn moeilijk te bereiken en te motiveren tot meer sporten en bewegen. Er zijn verschillende doelgroepen te vernoemen die extra aandacht vragen op het gebied van sportstimulering. Het gaat om de volgende doelgroepen:

- jeugd en jongeren met betrekking tot voorkomen van overgewicht en het behalen van de nationale beweegnorm dubbel 30;
- de middengroep van 18 tot 50 jaar, met aandacht voor de leeftijdsgroepen 18+ en 35+ die door uiteenlopende redenen vaak stoppen met sporten;
- ouderen ter bevordering van de gezondheid, voorkomen van overgewicht en meer bewegen;
- mensen met een beperking (chronisch zieken en mensen met een lichamelijke- en/of verstandelijke beperking) ter stimulering om meer te bewegen en inzicht te geven in de lichamelijke mogelijkheden om meer te bewegen in plaats van het kijken naar wat niet meer kan waardoor men stopt met bewegen;
- allochtonen (met name de vrouwen) die wel willen sporten, maar waarvoor uit cultuur- en geloofsovertuiging enige aanpassingen vereist zijn. Sport is voor het bevorderen van integratie en tegengaan van taalachterstanden een goed inzetbaar middel.

## 6.3 Middelen om doelen te bereiken

*Voor de uitwerking en het bereiken van de verschillende beoogde doelen met betrekking tot sportstimulering zal de Gemeente Terneuzen de volgende middelen hanteren, naast de reeds bestaande middelen die de gemeente al in het bestaande beleid hanteert:*

1. *Het oprichten van een sport service- en ondersteuningspunt ter ondersteuning en versterking van sportverenigingen en andere betrokkenen, voor regie en afstemming van het activiteitenaanbod, het organiseren van activiteiten en het beheer over de website met betrekking tot sport;*
2. *Het oprichten van een overlegvorm voor samenwerking en afstemming tussen de diverse partijen, zoals jeugdinstellingen, ouderenorganisaties, onderwijsinstellingen, sportverenigingen en andere sportaanbieders;*
3. *Jaarlijks een sportkalender uitbrengen met activiteiten en overlegvormen voor de sportverenigingen en andere organisaties;*
4. *Jaarlijks een overleg met de wethouder, sportverenigingen en relevante organisaties;*
5. *Het bewegingsonderwijs op de basisscholen bevorderen door het aanbieden van een gratis lespakket;*
6. *Er wordt aandacht besteed aan de samenwerking met de sportverenigingen en andere betrokkenen op het gebied van sportstimulering.*



8. *Meer bekendheid geven aan het laten sporten van minder draagkrachtigen en deze groep ondersteunen en stimuleren om aan sportactiviteiten deel te nemen;*
9. *Ondersteunen van sporttalenten en sportevenementen op verschillend niveau;*
10. *Integrale samenwerking bevorderen met de beleidsterreinen jeugd, onderwijs, ouderen, gezondheid, ruimte en economie.*

Hoe bovenstaande beleid er in de praktijk uit komt te zien zal in het volgende hoofdstuk weergegeven worden. Hierbij zal soms ter verduidelijking het bestaande beleid aangegeven worden. Met dien verstande dat het bestaande beleid in deze notitie niet opnieuw vastgesteld wordt.

## 7. Sportstimulering in de praktijk

De Gemeente Terneuzen wil met betrekking tot sportstimulering *in de praktijk* een duidelijke scheiding aanbrengen tussen beleid en uitvoering van beleid. De ontwikkeling van beleid beschouwen wij als een primaire verantwoordelijkheid van onze gemeente. Voor de uitvoering van het beleid wil de Gemeente Terneuzen op korte termijn een steunpunt voor sport en bewegen opzetten, kortweg sportpunt genoemd. Van belang zijn de verschillende partners voor de samenwerking en de uitvoering van activiteiten gericht op sportstimulering. Onze gemeente streeft hierin naar een kern- en wijkgerichte aanpak. Tevens dient het aanbeveling ondersteuning te geven aan sporttalenten en sportevenementen die bijdragen aan het uitdragen van sport en sportstimulering in onze gemeente.

### 7.1 Sportpunt

Het sportpunt wordt de organisatie die uitvoering geeft aan het sportstimuleringsbeleid van onze gemeente. Een organisatie waar alles op het gebied van uitvoering met betrekking tot sport en sportstimulering onder te brengen is. De doelstellingen van het sportpunt kunnen als volgt worden weergegeven:

1. ondersteunen van sportverenigingen en haar kaderleden om de sportinfrastructuur te versterken zodat inwoners van onze gemeente op een verantwoorde wijze en naar eigen inzicht kunnen sporten of anderszins bij sport betrokken kunnen worden;
2. samenwerken met alle partijen die betrokken zijn bij sportstimulering zodat gerichte samenwerkingsverbanden kunnen worden aangegaan met als resultaat het optimaal benutten van mogelijkheden op het gebied van sportstimulering;
3. initiëren, stimuleren, afstemmen, regisseren en uitvoeren van sportactiviteiten voor inwoners van onze gemeente.

#### 7.1.1 Taken van het sportpunt

De taken van het sportpunt zijn divers en hebben sportstimulering als gemeenschappelijke deler. Met dit doel worden sportverenigingen ondersteund, basisscholen gestimuleerd, verschillende partijen betrokken en aan elkaar gekoppeld, activiteiten opgezet en in de publiciteit gebracht. De belangrijkste taken van het sportpunt worden hieronder kort toegelicht.

Ondersteuning op maat: versterken van de lokale sportinfrastructuur, voornamelijk de sportverenigingen, om zo het dubbelkarakter van de sport, de gerichtheid op zowel de individuele als maatschappelijke doelen, optimaal te kunnen benutten.

Het sportpunt helpt verenigingen actief in te spelen op de veranderende wensen van sporters en maatschappelijke ontwikkelingen. Kansen liggen bijvoorbeeld in aangepaste trainingstijden, vernieuwende activiteiten, flexibilisering van competitievormen en beter

---

mogelijk en anders wordt gericht doorverwezen. Het sportpunt kan op deze wijze zelf ook een soort kennisbank opbouwen over sport en sportgerelateerde activiteiten.

Netwerk vormen met partijen: partijen die betrokken zijn bij sport en sportgerelateerde activiteiten samenbrengen waar dit de uitvoering van de activiteiten en de doelgroep ten goede zal komen. Kennis hebben van betrokken partijen, diens activiteiten en doelstellingen. Het sportpunt voert in die zin de regie over de activiteiten die in onze gemeente plaatsvinden op het gebied van sport en sportstimulering zonder aan de eigenheid van de betrokken partijen en de door hen opgezette activiteiten te komen. Sportverenigingen kunnen bijvoorbeeld samen met partners als scholen, bedrijven, zorginstellingen, jeugd- ouder- en kinderopvangorganisaties hun sportaanbod nog aantrekkelijker maken. Het sportpunt brengt hen samen.

Uitvoering van sport en sportgerelateerde activiteiten: initiëren, stimuleren, afstemmen, regisseren en uitvoeren van sport en sportgerelateerde activiteiten door medewerkers van het sportpunt. Daar waar behoefte is en voor bepaalde leeftijdsgroepen of doelgroepen niets of weinig georganiseerd wordt sportactiviteiten opzetten, waar mogelijk in samenwerking met betrokken of lokale partijen. Bij de uitvoering vraag en aanbod beter op elkaar afstemmen. Zoals sport dichtbij huis voor mensen met een beperking.

Communicatie: het kenbaar maken van sportstimuleringsactiviteiten aan anderen (inwoners en organisaties of verenigingen) in onze gemeente vraagt een goede vorm van communicatie. Het opzetten van een website voor sport en het uitbrengen van een sport(jaar)kalender zijn enkele vormen die hieraan kunnen bijdragen. Wekelijks een stuk over de activiteiten in de vorm van een rubriek op de informatiepagina van de Gemeente Terneuzen in het Zeeuws-Vlaams Advertentieblad kan hier ook in bijdragen. Van belang is de vorm waarvoor gekozen wordt veelvuldig te promoten. Een herkenbaar logo en identieke kleding voor het sportpunt kunnen hier ook in bijdragen.

### **7.1.2 De organisatie van het sportpunt**

Het sportpunt zou ondergebracht kunnen worden in Sportcentrum Vliegende Vaart. Er zal uitgegaan worden van een groeimodel, zodat de personele bezetting gelijk opgaat met de hoeveelheid werkzaamheden. Van belang is dat er bij aanvang minimaal twee medewerkers zijn waardoor de kwaliteit en continuïteit gewaarborgd wordt. De medewerkers van het sportpunt kunnen wellicht binnen het huidige personeelsbestand van onze gemeente gevonden worden. Met dien verstande dat de medewerkers van het sportpunt wel aan nader te bepalen functie- en kwaliteitseisen dienen te voldoen.

Naarmate het sportpunt zichzelf heeft bewezen en de taken dit vereisen kan de personele bezetting verder mee groeien, wederom als eerst kijkende naar personeel binnen de eigen organisatie.

*De Gemeente Terneuzen stelt de voorwaarden van het sportstimuleringsbeleid door onder andere deze notitie. Voor de uitvoering van dit beleid zal jaarlijks een budget beschikbaar worden gesteld. De medewerkers van het sportpunt zijn in dienst van de Gemeente Terneuzen.*

Het Sportpunt kan tevens als stageplaats fungeren voor leerlingen van ROC Westerschelde, het CIOS, Scholengemeenschap de Rede en het Zeldenrust-Steelantcollege.

In samenwerking met een beleidsmedewerker van de cluster Welzijn en Sport stelt het

---

het activiteiten aanbod en doelgroepen die extra aandacht nodig hebben. Na afloop van elk (kalender)jaar wordt aan de hand van het activiteitenplan een evaluatie gehouden en een financieel overzicht gemaakt.

## 7.2 Partners in de uitvoering

Voor de uitvoering van sportactiviteiten en het goed opzetten van sportstimulering in de gemeente zijn er naast het sportpunt verschillende partijen waar mee samengewerkt wordt. De partijen waar over gesproken wordt zijn degenen die sportstimuleringsactiviteiten organiseren en uitvoeren voor diverse doelgroepen of hieraan op een of andere wijze bijdragen. Het gaat onder andere om lokale sportverenigingen, basisscholen, (commerciële) sportaanbieders, Stichting Jeugd en Jongerenwerk (voorheen Stichting Welzijn Terneuzen), de organisatie 'aan Z', organisaties voor kinderopvang, zorginstellingen, ROC Westerschelde, de scholen voor voortgezet onderwijs en ons eigen Sportcentrum Vliegende Vaart.

De partners in de uitvoering hebben voornamelijk een belang in samenwerking met elkaar en daar waar mogelijk het beweegaanbod versterken. Het zijn veelal organisaties met eigen doelstellingen en activiteiten, die elkaar in de uitvoering ervan tegenkomen. Zoals eerder aangegeven is een belangrijke taak weggelegd voor het sportpunt om de regie te voeren over het activiteiten aanbod. Overigens zonder aan de identiteit van de betrokken partij zelf te komen. *Structureel zal overleg plaatsvinden met de betrokken organisaties in een nader te benoemen beweegteam overleg.*

Enkele van bovengenoemde partners hebben voor de uitvoering van sportstimulering extra ondersteuning nodig. Het gaat hier om sportverenigingen en basisscholen. Hieronder een toelichting.

### Sportverenigingen:

Zoals eerder aangegeven is het van belang om lokale sportverenigingen te versterken zodat zij een bijdrage kunnen leveren in het aan hen gevraagde aanbod van sportstimulering en bij de uitvoering van maatschappelijke taken.

Essentieel is dat samen met het bestuur en de vrijwilligers binnen een vereniging wordt gezocht naar oplossingen voor problemen in de organisatie. Aspecten als maatwerk en zelfwerkzaamheid zijn in deze treffende kernwoorden.

Een adviseur voor de sportverenigingen, zoals omschreven bij de verenigingsmanager op bladzijde 11, kan hierin een belangrijke taak vervullen. Hij of zij kan advies geven en daar waar nodig is ondersteuning bieden. Bijvoorbeeld bij het kader- en vrijwilligerstekort of bij het maken van een beleidsplan c.q. organisatieplan. Het per sportvereniging aanstellen van een verenigingsmanager zou financieel niet haalbaar zijn. Bij het sportpunt een medewerker bekwamen in het advies geven aan sportverenigingen is een meer passende oplossing.

Het sportpunt is er om actieve sportverenigingen te ondersteunen en om minder actieve sportverenigingen te stimuleren tot meer activiteiten.

Samengevat de ondersteuning van sportverenigingen richten op:

- Verenigingsadvies: het versterken van de sportverenigingen zodat zij in staat zijn het sportaanbod op maat aan te bieden voor de eigen leden, voor nieuwe leden en op het gebied van sportstimulering
- Ondersteuning aan de actieve sportvereniging en stimuleren van niet-actieve sportverenigingen

### Basisscholen:

De basisschool is de plaats waar voor de meeste kinderen als eerste gelegenheid aandacht besteed wordt aan sporten en bewegen. Het is de plaats voor het aanleren van de eerste basis met betrekking tot bewegingsvaardigheden. Niet alle scholen geven hieraan dezelfde aandacht of prioriteit. Dit terwijl fysieke ontwikkeling van minstens een net zodanig groot belang is als de cognitieve ontwikkeling van een kind. Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat de fysieke welgesteldheid invloed heeft op het cognitief functioneren van een kind.

Fysieke welgesteldheid heeft alles te maken met voldoende bewegen en gezond eten. Op de basisscholen zou hier aandacht aan kunnen worden gegeven. Niet alleen voor het kind van nu, maar zeker ook voor de volwassen mens van later.

De lessen bewegingsonderwijs zijn hiervoor essentieel en zouden kwalitatief eigenlijk een keuring moeten ondergaan. Vakleerkrachten en een goede methode zijn wat dat betreft een must voor het bewegingsonderwijs. Niet alle scholen geven in hun beleid hieraan prioriteit. Met het project Breedtesport Impuls is basisscholen de mogelijkheid gegeven om gratis gebruik te maken van de Zeeuwse Methode Bewegingsonderwijs. Dit willen we de scholen ook na de projectperiode aanbieden. Met het project sCOOLsport, beschreven op bladzijde 11, kan er op de scholen ook meer aandacht besteedt worden aan het inzetten van buitenschoolse sportactiviteiten. De scholen zouden bijvoorbeeld de opvangplicht in kunnen vullen met sportieve activiteiten. Een beweegcoördinator in dienst van de basisscholen zou hierin een betekenis kunnen hebben. Een mogelijkheid dient zich aan dit te realiseren met behulp van maatschappelijke stages of met de combinatiefuncties die door het Ministerie van VWS vanaf 2009 gesubsidieerd worden.

Samengevat kan de ondersteuning van basisscholen gericht worden op:

- De kwaliteit van het bewegingsonderwijs door middel van het gratis beschikbaar stellen van de Zeeuwse Methode Bewegingsonderwijs;
- sCOOLsport introduceren bij de basisscholen;
- Het sportief invullen van de opvangplicht van de basisscholen met activiteiten op het gebied van sport en bewegen met behulp van gesubsidieerde combinatiefuncties *of met het inzetten van maatschappelijke stages.*

### **7.3 Wijk- en kerngericht aanbod**

Onze gemeente streeft naar een aanbod op wijk- en kernniveau, ook op het gebied van sportstimulering. Door de uitgestrektheid van het gemeentegebied is dit niet altijd even eenvoudig uit te voeren. Hier is een duidelijke taak weggelegd voor de medewerkers van het Sportpunt. Zoveel mogelijk activiteiten zo dicht mogelijk bij de mensen in de buurt organiseren. Mede door het samenwerken met lokale partners, zoals buurt- en sportverenigingen, jongeren- en ouderenorganisaties en de inzet van stagiaires van ROC Westerschelde en andere opleidingen op dit gebied, is er een mogelijkheid de wijken en kernen hiervan te voorzien.

Het opbouwen van een netwerk, gesprekken met partners binnen dit netwerk en het samen met hen opstellen van activiteitenplannen op jaarbasis zijn enkele punten die hierin gerealiseerd kunnen worden.

Naast het aanbieden van activiteiten en het samenwerken met plaatselijke partijen is het van belang dat er ook voldoende voorzieningen in de wijken en kernen aanwezig zijn. Sport en bewegen is een continu proces dat in ontwikkeling is en dat geldt ook voor de omgeving

---

spel kan plaatsvinden. Sport- en speelveldjes verspreid in de wijken en kernen dienen voldoende mogelijkheden te bieden voor de vraag die in de omgeving leeft en uit te nodigen om (meer) te gaan bewegen. Aandachtspunten die steeds in ontwikkeling zijn en nader uitgewerkt worden in samenwerking met mensen die in de praktijk werkzaam zijn in de wijken en kernen met beleidsmedewerkers van onze gemeente. In het beleid van onze gemeente wordt hierin al voorzien door de beleidsnota Speelruimte met aandacht voor onder andere op buurt- en wijkniveau voldoende speelveldjes voor multifunctioneel gebruik te voorzien. Bij het ontwerpen van openbare ruimte in onze gemeente is bewegen nu al een belangrijk onderdeel. Daar waar mogelijk wordt dit in ruimtelijke plannen ingepast. Voorbeelden zijn de aanleg van een natuurspeeltuin bij de Kinderboerderij en de aanleg van een trimbaan in het plan Rondje Kreek. Daarnaast is er aandacht voor een goede recreatieve infrastructuur zoals een pad dat voor meerdere doeleinden te gebruiken is, bijvoorbeeld voor fietsers en skeelers. *Nieuwe mogelijkheden, zoals de aanleg van een sportbos in de Braakman, dienen onderzocht te worden.* Toegankelijkheid en bereikbaarheid van kust-, agrarische- en natuurgebieden zijn eveneens van belang.

#### **7.4 Sportevenementen en sporttalenten**

Het begrip sportevenementen kan breed worden opgevat. Evenementen met topsport, prestatiesport of recreatiesport als ook evenementen met de inzet van topsporters als rolmodel voor de gemeente. Sportevenementen en sporttalenten hebben vaak een voorbeeldfunctie voor andere inwoners van de gemeente en stimuleren hen om te gaan sporten. Sportverenigingen kunnen zich profileren met de organisatie van een sportevenement of het in 'huis' hebben van een sporttalent waardoor feitelijk met (top)sport de breedtesport versterkt wordt. In die zin menen wij er goed aan te doen het ondersteunen van sportevenementen en sporttalenten mee te nemen in deze notitie.

Voor de organisatie van sportevenementen is beleid vastgesteld in de Harmonisatie jeugdsport- en overige sportsubsidies: met inachtneming van het bepaalde in de Algemene subsidieverordening Terneuzen 2008 zijn (meerdaagse) evenementen met een bovenregionale uitstraling en/of een landelijk- of wereldbeker karakter subsidiabel. Voor grootschalige evenementen is beleid vastgesteld in het toetsingskader citymarketing evenementen. Wij gaan ervan uit dat deze beleidsregelingen voldoende zijn met betrekking tot de ondersteuning aan sportevenementen.

In de ondersteuning en begeleiding aan jong sporttalent wordt in onze regio voorzien door twee organisaties: Jumbo Assist, een stichting ter ondersteuning van jong sporttalent en het Olympisch Netwerk Zeeland, een Zeeuws netwerk voor sporttalenten. Beide organisaties ondersteunen Zeeuwse sporters in hun ontwikkeling tot topsporter door middel van coachen, ouderbegeleiding, schoolbegeleiding en financiële ondersteuning.

De sporttalenten dienen aan de door het NOC\*NSF vastgestelde criteria te voldoen om in aanmerking te kunnen komen voor begeleiding. Voor het Olympisch Netwerk Zeeland wordt aan het bedrijfsleven en op korte termijn ook aan de Zeeuwse gemeenten een bijdrage gevraagd. *Voor ondersteuning aan sporttalenten dient het aanbeveling nader te onderzoeken wat de rol van beide organisaties is en wat onze gemeente hier nog in kan bijdragen voor het verkrijgen van een meerwaarde ter ondersteuning aan sporttalenten.*

---

## 8. Resumé

*In dit hoofdstuk wordt naar aanleiding van hetgeen vernoemd is in voorgaande hoofdstukken een resumé gegeven van het bestaande sportstimuleringsbeleid en van het nieuwe sportstimuleringsbeleid in onze gemeente.*

### 8.1 Resumé bestaand beleid

- Accommodatiebeleid gericht op spreiding van (multifunctionele) accommodaties;
- Speelruimtebeleid gericht op de aanleg en spreiding van sportveldjes, sport- en speelpleintjes en speelvoorzieningen;
- Jeugdsportstimulering door middel van subsidiebeleid jeugdleden sportverenigingen;
- Vrijwilligerswerkbeleid onder andere gericht op waardering van vrijwilligers en een uniforme subsidieregeling voor kadervorming en deskundigheidsbevordering;
- Sportverkiezingen als waardering voor de sporters in onze gemeente;
- Sportevenementen ondersteunen zowel financieel als facilitair;
- Openbare ruimten worden zodanig ingericht dat mensen (meer) willen bewegen.

### 8.2 Resumé nieuw beleid (aanvullend op bestaand beleid)

#### 1. Sportpunt oprichten met als aandachtspunten:

- verenigingsadvies voor het ondersteunen van sportverenigingen het aanbieden van sport op maat;
- de actieve sportvereniging ondersteunen en de niet-actieve sportvereniging stimuleren;
- de regie voeren over het huidige en het nieuw op te zetten activiteiten aanbod waarin vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd worden;
- netwerk met de verschillende partijen in de uitvoering opbouwen;
- structureel overleg met betrokken partijen in de vorm van een beweegteam;
- communicatie: meer aandacht en bekendheid geven aan wat er is op het gebied van sport en bewegen door middelen zoals de gemeentelijke website, een sportkalender en een beweegwijzer voor 50+ in te zetten, maar ook door promotiemateriaal te gebruiken voor het sportpunt zoals een eigen logo en kleding.

#### 2. Sportkalender:

*Naast de activiteiten die buiten het reguliere aanbod van de sportverenigingen en andere betrokken organisaties georganiseerd worden, de jaarlijkse activiteiten in een sportkalender zetten. Een deel van de sportkalender kan al worden ingevuld met het structureel vastleggen van drie momenten:*

- Augustus/september: een jaarlijks terugkerende sportinstuif of sportweek organiseren voorafgaand aan het sportseizoen;
- Februari: het houden van de sportverkiezingen;
- April/mei: jaarlijks overleg met sportverenigingen, relevante organisaties en de

3. Bewegingsonderwijs:

De kwaliteit van het bewegingsonderwijs waarborgen door de Zeeuwse Methode Bewegingsonderwijs gratis aan te bieden en scholen te stimuleren deel te nemen aan het project sCOOLsport waarin tevens aandacht uitgaat naar de buitenschoolse (sportieve) activiteiten. De inzet van *maatschappelijke stages* en combinatiefuncties voor sportverenigingen en scholen nader onderzoeken zodra het Ministerie van VWS hier duidelijkheid in geeft.

4. Minder draagkrachtigen laten sporten:

Meer bekendheid geven aan de mogelijkheid voor minima om voor maatschappelijke participatie (waaronder sporten) een tegemoetkoming in de kosten te kunnen krijgen. Deelname aan het Jeugdsportfonds Zeeland, bestemd voor jeugd tussen de 6 en 18 jaar die niet over voldoende eigen middelen beschikken om te gaan sporten, nader onderzoeken.

5. **Sporttalenten** ondersteunen op maat. Nader onderzoeken wat voor samenwerking mogelijk is met de bestaande organisaties Jumbo Assist en Olympisch Netwerk Zeeland.

6. **Omgeving:** op wijk- en kernniveau activiteiten aanbieden door samenwerking met lokale partners op de aanwezige openbare voorzieningen.

7. **Integrale samenwerking:** regelmatig overleg met de betreffende beleidsterreinen.



---

## 9. Financiën

In dit hoofdstuk willen wij de financiële consequenties aangeven *van de punten die aangegeven zijn in het nieuwe sportstimuleringsbeleid.*

### 9.1 Sportpunt

- Het sportpunt ‘fysiek’ onderbrengen bij Sportcentrum Vliegende Vaart brengt nagenoeg geen kosten met zich mee. Voor de inrichting wordt gebruik gemaakt van aanwezig kantoor materiaal in onze gemeentelijke organisatie. Hier worden geen kosten voor geraamd. De aansturing van het sportpunt vindt plaats door een beleidsmedewerker van de cluster Welzijn en Sport. Hiervoor zal in de aanloop- en beginperiode minstens 20 uur per week beschikbaar voor worden gesteld vooralsnog uitgaande voor de periode van een jaar. Geraamde kosten zijn € 20.000,00 op jaarbasis. Voor de invulling van de functies wordt vooralsnog uitgegaan van huidige medewerkers die geschikt zijn voor de verschillende functies bij het sportpunt en aan nader te bepalen functie- en kwaliteitseisen voldoen. Uitgaande van twee medewerkers voor minimaal 60 uur per week zijn de kosten hiervoor op jaarbasis geraamd op € 60.000,00.
- Voor de organisatie van activiteiten zal een budget worden opgenomen van € 35.000,00 per jaar. Hierin zitten kosten voor de activiteiten zelf en voor de huur van accommodaties. Ook bijdragen aan sportverenigingen voor deelname aan activiteiten kunnen hieruit worden voorzien. Het gaat in deze om activiteiten waarbij het Sportpunt betrokken is. Het is zeer zeker niet bedoeld als subsidiegeld wat aangevraagd kan worden door een vereniging.
- Voor ondersteuning aan de actieve sportvereniging op het gebied van de eigen organisatie ten einde de vereniging te versterken wordt uitgegaan van 10 sportverenigingen per jaar met een maximaal bedrag van € 500,00 tegemoetkoming. Voor het stimuleren van de niet-actieve vereniging wordt van eenzelfde aantal sportverenigingen en maximaal bedrag uitgegaan. Dit maakt een totaal van € 10.000,00 wat hiervoor geraamd wordt. Om te voorkomen dat er onbedoeld gebruik gemaakt zal worden van dit budget worden er criteria opgesteld waaraan dient te worden voldaan om voor een bijdrage in aanmerking te kunnen komen. Uitgangspunt is dat de sportvereniging hier zelf ook in bijdraagt.
- Ter promotie van het sportpunt en de activiteiten worden verschillende middelen ingezet. Een website is één van deze communicatiemiddelen, waarvoor geen extra kosten gemaakt zullen worden gezien dat deze geïntegreerd wordt op de gemeentelijke website. Een ander middel is de uitgave van een sportkalender, dit zal per half jaar of kwartaal geschieden. De voornaamste kosten in deze zijn het drukwerk. Kosten zijn afhankelijk van oplage en worden voorlopig geraamd op een jaarlijks bedrag van € 1.000,00. De beweegwijzer 50+ zal digitaal worden aangeboden en fysiek één maal in de 2 jaar worden uitgegeven, waarvoor een bedrag van € 5.000,00 begroot wordt, per jaar € 2.500,00. Dit is voornamelijk voor drukwerk.

## 9.2 Bewegingsonderwijs

- Zeeuwse Methode Bewegingsonderwijs: het bijhouden van de methode en het uitzetten van de methode bij scholen die nog niet participeren, zal jaarlijks ongeveer € 1.000,00 bedragen.
- sCOOLsport: hiervoor worden kosten gemaakt op het gebied van materiaal, activiteiten, arbeidsuren en huur van sportaccommodaties.  
Het materiaal kan geraamd worden op een bedrag van € 250,00 per jaar per deelnemende school. Uitgaande van maximaal 20 deelnemende scholen per jaar komt dit op € 5.000,00. Activiteitengeld zal beschikbaar moeten zijn voor bijvoorbeeld een sportvereniging te belonen voor deelname aan de buitenschoolse sportactiviteiten, gezamenlijk deelnemen aan een activiteit, huren van materiaal en dergelijke. Hiervoor kan per school een post van € 500,00 worden opgenomen uitgaande van een deelname van 20 scholen per jaar een totaal van € 10.000,00. Daarnaast zijn er nog kosten voor de huur van de sportaccommodaties indien bij slecht weer binnen gesport dient te worden. Een bijdrage in de huur van de sportaccommodaties zou gewenst zijn. Hiervoor een post opnemen van € 300,00 per school op basis van 20 scholen geeft dit een totaal van € 6.000,00 per jaar.  
Arbeidsuren zijn een grote kostenpost. Een simpel rekensommetje geeft per school het volgende overzicht met betrekking tot de inzet van arbeidsuren: 10 uur per school à € 25,00 per uur gedurende 40 weken per schooljaar is een arbeidsloon van € 10.000,00 per school op jaarbasis voor de inzet van buitenschoolse sportactiviteiten. De basisscholen hebben hier niet in voorzien en voor de gemeente is het niet te overzien om voor alle scholen hierin bij te dragen. De arbeidsuren kunnen wellicht op termijn ingevuld worden met behulp van de combinatiefuncties. Dit zal nader worden onderzocht zodra hierover meer bekend is van het Ministerie van VWS.

## 9.3 Minder draagkrachtigen laten sporten

- De regeling met betrekking tot bijzondere bijstand, voor mensen met een minimum inkomen, waar voor gemaakte kosten op het gebied van maatschappelijke participatie (waaronder sport) een bijdrage kan worden aangevraagd regelmatig kenbaar maken, bijvoorbeeld in het Zeeuws-Vlaams Advertentieblad of in Terneuzen Informatie. Hieraan zijn verder geen kosten verbonden.
- Deelnemen aan het Jeugdsportfonds Zeeland voor jeugd tussen de 6 en 18 jaar te kunnen laten sporten, wanneer zij zelf de financiële middelen hiervoor niet hebben. Het Jeugdsportfonds Zeeland heeft een bedrag geraamd voor deelname aan het fonds door onze gemeente tussen de € 4.500,00 en € 9.500,00 per jaar op basis van een potentieel deelnemeraantal van 73. De hoogte van het geraamde bedrag varieert doordat dit weer afhankelijk is van het aantal gemeenten en bedrijven die deel willen nemen aan het Jeugdsportfonds Zeeland. Voorlopig wordt hier geen bedrag voor opgenomen. Nader onderzocht zal worden of en zo ja wat de meerwaarde is voor deelname aan het fonds ten opzichte van het minimabeleid van onze gemeente.

## 9.4 Sporttalenten

- Ondersteuning aan sporttalenten zal nog nader worden onderzocht waar deze ondersteuning gewenst is naast de ondersteuning aan sporttalenten die al voorzien is door de twee eerder genoemde organisaties. Voor participatie in het Olympisch Netwerk Zeeland zal nadere berichtgeving van deze organisatie worden afgewacht.

## 9.5 Omgeving

- wijk- en kerngericht werken is een wijze van werken en zal een uitgangspunt vormen in de werkwijze van het sportpunt. Het gebruik van de aanwezige voorzieningen op wijk- en kernniveau zal gestimuleerd worden door het organiseren van activiteiten.
- Het inrichten van de omgeving, openbare ruimten, wordt in overleg gedaan met de desbetreffende beleidsafdelingen. Daar waar signalen komen vanuit het veld of daar waar in de uitvoering van de activiteiten blijkt dat ergens behoefte aan is, zal dit opgenomen worden met de betreffende beleidsafdeling van Ruimte (inrichting openbare ruimten) en de cluster Onderwijs en Jeugd (inrichting openbare speelruimte). Hiervoor worden geen kosten geraamd, gezien het feit deze al opgenomen zijn in bestaand beleid.

## 9.6 Totaaloverzicht financiën

Aanbeveling	Begroot	Niet begroot	Totaal
<u>Sportpunt:</u>			
- Personeel	€ 80.000,00		€ 80.000,00
- Activiteitengeld		€ 35.000,00	€ 35.000,00
- Ondersteuning		€ 10.000,00	€ 10.000,00
- Promotie		€ 5.000,00	€ 5.000,00
			<b>€ 130.000,00</b>
<u>Bewegingsonderwijs:</u>			
- Zeeuwse Methode		€ 1.000,00	€ 1.000,00
- sCOOLsport		€ 21.000,00	€ 21.000,00
- Combinatiefuncties		PM	PM
			<b>€ 22.000,00</b>
<u>Minder draagkrachtigen:</u>			
- Jeugdsportfonds		PM	PM
<u>Sporttalenten:</u>			
- Sporttalenten		PM	PM
- Olympisch Netwerk Zeeland		PM	PM
			<b>PM</b>
<b>Totalen</b>	<b>€ 80.000,00</b>	<b>€ 72.000,00</b>	<b>€ 152.000,00</b>

---

## **Bijlage 1:       Activiteiten aanbod Sportstimulering**

In onze gemeente worden diverse sportgerelateerde activiteiten georganiseerd met als doel mensen van verschillende leeftijden in beweging te krijgen en houden, als stimulans om te gaan sporten en eventueel bij een sportvereniging aan te sluiten.

De activiteiten zijn nagenoeg allemaal onder te verdelen in de leeftijdsgroepen:

- 4 – 12 jaar
- 12 – 18 jaar
- 50 jaar en ouder

Diverse organisaties en beleidsterreinen voeren de sportstimuleringsactiviteiten uit, al dan niet in samenwerking met de sportverenigingen.

### **1.1   Activiteiten 4 – 12 jaar**

De activiteiten voor deze leeftijdsgroep vinden veelal plaats gerelateerd aan de basisschool. Naast 1 of 2 uur lessen bewegingsonderwijs per week op de basisschool zijn er diverse activiteiten om kinderen meer te laten bewegen en tot sporten te stimuleren.

#### Verlengde Schooldag

Stichting Jeugd en Jongerenwerk is in samenwerking met de gemeente Terneuzen (onderwijs) actief op 13 basisscholen in het kader van de verlengde schooldag. De Verlengde Schooldag vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de school. De school organiseert samen met andere instellingen activiteitenprogramma's. Deze programma's zijn afgestemd op de schooldag, in tijd en plaats en worden uitgevoerd door gespecialiseerde vakdocenten. De concrete invulling van de Verlengde Schooldag hangt af van de doelen die de school ermee voor ogen heeft. 'Alle vogels vliegen' is een project voor leerlingen die zowel motorisch als cognitief extra aandacht nodig hebben. Tijdens een periode van 10 weken, wordt 1 keer per week les gegeven aan kleine groepen leerlingen en wordt hier aandacht aan besteed in diverse vormen van sport.

#### Dagarrangementen

Een dagarrangement houdt in dat kinderen overdag een in tijd aaneengesloten en inhoudelijk afgestemd aanbod aan onderwijs, opvang en vrijetijdsactiviteiten kunnen volgen. Culturele, sportieve en educatieve activiteiten worden aangeboden in een arrangement dat wordt samengesteld op basis van behoeften en wensen van de ouders en kinderen. Eén van de activiteiten kan dus zijn sport en bewegen. Er wordt dan samengewerkt met sportverenigingen voor een aanbod.

Op de volgende locaties wordt momenteel intensief samengewerkt om dagarrangementen te realiseren: Brede School Koewacht, Brede School Philippine, Brede School Serlippenspolder, Brede School Oudelandse Hoeve, Brede School Lievenspolder en Open Wijksschool Binnenstad.

#### Kids2fun

Kids2fun is een project van Stichting Jeugd en Jongerenwerk. Doel van dit project is om

---

met plaatselijke organisaties activiteiten. Gestreefd wordt naar een pakket van activiteiten waarin naast recreatieve ook creatieve, educatieve, sportieve, culturele en sociale elementen voorkomen. In alle activiteiten staan ‘samen spelen, doen en ervaren’ centraal.

### Speelneus

De speelneus is een container die op twee vaste locaties staat in de wijk Triniteit en in de wijk Binnenstad in de kern Terneuzen. De mobiele speelneus is een vrachtwagentje dat ingezet wordt op zes verschillende locaties in wijken en kernen van de gemeente.

De speelneus is een container vol speelmateriaal dat uitgeleend wordt aan kinderen van 4 t/m 13 jaar. Het aanwezige speelmateriaal bestaat o.a. uit skeelers, steps, skateboards, gezelschapsspellen, springtouw, knutselmateriaal, boekjes, computerspelletjes. Doel is kinderen leren om constructief met elkaar en hun omgeving om te gaan door het uitlenen van speelgoed en daarbij horende regels. Het gaat om versterking van de aanwezige vaardigheden en het desgewenst veranderen van normen en waarden.

Er zijn twee beheerders vanuit de Stichting Jeugd en Jongerenwerk, die op kundige wijze het sportieve en fatsoenlijke gedrag en het omgaan met elkaar positief stimuleren. Het sport- en spelmaterial kunnen de kinderen lenen en betalen met het eigen speelneusgeld. Bij inschrijving krijgt het kind een pasje met pasfoto.

### Sport 'n Play 12-

In de zomervakantie wordt er drie weken lang in de kernen van de gemeente sport en spel aangeboden door de activiteiten van drie projecten van de Stichting Jeugd en Jongerenwerk te bundelen: de mobiele speelneus, kids2fun en het buurtsportwerk. Deelname is niet alleen voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar, maar ook oudere jeugd tot 18 jaar. Door de drie activiteiten van de Stichting Jeugd en Jongerenwerk te bundelen tot één zomeractiviteit trekt er een ware karavaan door de kernen. Elke kern wordt 1x aangedaan tijdens de zomervakantie.

### Schoolsporttoernooien

Door Sportcentrum de Vliegende Vaart worden er jaarlijks in de schoolvakanties schoolsporttoernooien georganiseerd al dan niet in samenwerking met sportverenigingen. Het gaat om de volgende takken van sport en eventueel participerende sportverenigingen: zaalvoetbal (geen vereniging), zwemwedstrijden en waterpolo i.s.m. Zwem- en polovereniging de Schelde, zaalkorfbal i.s.m. Korfbalvereniging Luctor, basketbal i.s.m. basketbalvereniging Scheldesport, voetbal i.s.m. VV Terneuzense Boys en tennistoernooi i.s.m. Tennisclub Animo.

### Schoolsportkennismakingsactiviteiten

Vanuit het Breedtesport project is er een opzet gemaakt voor schoolsportkennismakingsactiviteiten (SSKA) in samenwerking met de sportverenigingen en de basisscholen. Kinderen van de basisschool kunnen zich inschrijven voor een periode van vijf lessen ter kennismaking met een tak van sport bij de sportvereniging zelf.

Met de SSKA is één periode aangeboden aan leerlingen van de basisscholen. Echter door niet voldoende deelnemende sportverenigingen bij elkaar te krijgen is het vooralsnog niet mogelijk gebleken een volgende periode te organiseren. Er wordt nog nader bekeken een nieuwe periode op te zetten of dit op een andere wijze in te vullen.

---

samenwerking met Voetbalvereniging VV Terneuzen is er vervolgens een sport BSO opgezet waardoor de kinderen met verschillende takken van sport kennis kunnen maken. Dit in samenwerking met de betreffende sportspecifieke vereniging in de kern Terneuzen.

### Sportinstuif 't Zwaantje

ROC Westerschelde is creatief omgegaan met het gebrek aan stageplaatsen om de leerlingen van de opleiding sport en bewegen praktijkervaring te laten opdoen. Op woensdagmiddag vind in Sporthal 't Zwaantje een instuif plaats waar alle basisschoolkinderen van de Gemeente Terneuzen voor uitgenodigd worden. Naast basisvaardigheden voor bewegen wordt er met verschillende takken van sport kennisgemaakt.

## **1.2 Activiteiten 12 – 18 jaar**

Jongerenparticipatie staat centraal bij het aanbieden van activiteiten voor deze leeftijdsgroep. Jongeren zijn prima in staat om zelf keuzes te maken. Door vraaggericht activiteiten aan te bieden is de deelname ook groter. Van belang is de mogelijkheid en de ruimte te bieden om deel te nemen aan. De activiteiten vinden vaak in los verband plaats, niet aan school of vereniging gebonden, maar eerder aan de buurt en locatie gebonden.

Door de jongerenwerker van Stichting Jeugd en Jongerenwerk is geïnvesteerd in het persoonlijk benaderen van jongeren, waardoor er nu diverse groepen actief zijn in verschillende vormen.

### Buurtsportactiviteiten

In verschillende kernen van de gemeente worden wekelijks sport – en spel activiteiten aangeboden door Stichting Jeugd en Jongerenwerk in het kader van de Breedtesport. De activiteiten vinden naschools plaats in vier verschillende en jaarlijks roulerende kernen op de pleintjes en veldjes die in de buurt aangelegd zijn voor dergelijke sport – en spel activiteiten. Doel van deze activiteit is jeugd actief te betrekken bij en laten beoefenen van verschillende vormen van sport. Nevendoelstelling is het leefklimaat in de kern te verbeteren en het bevorderen van de sociale samenhang. Op locatie wordt divers sportmateriaal meegenomen waaruit de jongeren zelf een keuze kunnen maken. Er wordt gestreefd naar samenwerking met sportverenigingen of andere sportaanbieders voor het aanbieden van en kennismaken met diverse sportactiviteiten. Om het hele jaar door activiteiten te kunnen aanbieden in de verschillende kernen zal in de winterperiode (oktober – maart) in de aanwezige gym – en sportzalen activiteiten worden georganiseerd en in de zomerperiode (april – september) op de pleintjes buiten.

### WhoZnext

WhoZnext is een methode voor het organiseren van activiteiten door jongeren voor jongeren. Jongeren vormen een team. Dit kunnen jongeren uit een buurt, van een sportvereniging of van een school zijn. Het team staat onder begeleiding van een coach. Het team organiseert activiteiten op het gebied van sport voor jongeren uit de buurt, sportvereniging of school. Stichting Jeugd en Jongerenwerk heeft bijvoorbeeld in Sas van Gent een team gevormd van een groep skaters die zich ingezet hebben voor de aanleg van een skatebaan. Zij hebben als WhoZnext team enkele activiteiten georganiseerd. Ander voorbeeld is de wijk Oudelandse Hoeve waar de jongerenwerker getracht heeft een team te vormen van de daar rondhangende jeugd. Dit was minder makkelijk, maar ook zij hebben als team, op een iets andere wijze dan Sas van Gent activiteiten gedaan.

---

aangetoond te werken om jongeren te stimuleren meer aan sport te doen. Door WhoZnext teams bij sportverenigingen te introduceren willen we proberen te bereiken dat het voor jeugd aantrekkelijker wordt om zich aan te sluiten of te blijven bij een sportvereniging. Bijkomend voordeel is dat er al begeleiding c.q. een coach voor het team aanwezig is.

### Sportinstuiven

Stichting Jeugd en Jongerenwerk is in het kader van de Breedtesport en jongerenparticipatie aan de slag gegaan met jongeren die rondhangen in verschillende wijken in Terneuzen. Zo is de jongerenwerker in contact getreden met een groep jongeren die rondhangt bij winkelcentrum Zuidpolder en in de wijk Oudelandse Hoeve. Deze jongeren hadden behoefte aan de vroegere sportinstuiven. De jongerenwerker is hierin meegegaan en organiseert nu wekelijks een sportinstuif op de vrijdagmiddag van 16.00 tot 18.00 uur. Alle jongeren uit Terneuzen kunnen aan deze instuif deelnemen. De jongeren maken zelf een keuze over de vorm van sport die zij willen spelen tijdens de instuif.

### Sport 'n Play 12+

Stichting Jeugd en Jongerenwerk organiseert de buurtsportactiviteiten in de zomervakantie in samenwerking met de mobiele speelneus en kids2fun. Deelname is voor alle kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar. Er wordt een diversiteit van sportactiviteiten aangeboden. Dit is mogelijk door de mobiele sport- en spelwagen waarin verschillende materialen aanwezig zijn om diverse takken van sport te beoefenen. Voor elk wat wils. Zie ook punt de leeftijd 12-.

## **1.3 Activiteiten 50 plus**

Activiteiten voor de leeftijdsgroep van 50 + zijn voornamelijk gericht op het doen en bewegen al dan niet met aangepast materiaal. Nadruk ligt op recreatief sporten en niet op sporten in wedstrijd- of competitieverband. Er zijn diverse sportgerelateerde activiteiten die gericht zijn op de leeftijdsgroep van 50 jaar en ouder. In 2006 is er vanuit de Breedtesport een boekje samengesteld met sport en beweegactiviteiten welke in de gemeente Terneuzen aangeboden worden door verschillende sportaanbieders. Deze 'Bewegwijzer 50-plus' is huis aan huis verspreid in de gemeente Terneuzen en zal om de twee jaar uitgegeven worden. Op het gebied van sportstimulering zijn er enkele activiteiten te vernoemen.

### GALM

GALM staat voor Gezond Actief Leven Model en is bedoeld voor de leeftijdsgroep van 55 – 65 jaar. Het project heeft als doel 55 plussers te stimuleren (opnieuw) te gaan bewegen. In het GALM project worden fittesten afgenomen en kan men kennismaken met diverse sporten en bewegingsactiviteiten. De combinatie van fittesten en aanbieden van activiteiten zorgt ervoor dat men gestimuleerd wordt bewust om te gaan met het lichaam en (opnieuw) meer plezier te krijgen in bewegen. Uiteindelijk wordt hierdoor de gezondheid bevorderd. Iedere week wordt een andere vorm van sport en spel aangeboden. Nadruk ligt op het spelplezier. GALM vindt plaats in Assenede, Axel, Koewacht, Philippine, Sas van Gent en sinds kort ook in Terneuzen en Sluiskil. De organisatie van GALM gebeurt door 'Aan Z'.

### SCALA

SCALA is een bewegingsstimuleringsproject voor mensen met een Chronische Aandoening en/of lichamelijke handicap in de leeftijdscategorie van ca. 55-65 jaar die (weer) sportief actief willen worden. SCALA staat voor Sportstimulering voor mensen met een Chronische

### Fietsroute 55+

In de maanden juli en augustus wordt het fietsen gestimuleerd en aantrekkelijker gemaakt door speciale fietsroutes in Zeeuws-Vlaanderen en Vlaanderen. De routes zijn bewegwijzerd met bordjes en bevatten enkele stopplaatsen. 'Aan Z' organiseert het uitzetten van de routes en zorgt voor informatie over de omgeving bij de stopplaatsen. Meer bewegen en cultuur worden op deze wijze bij elkaar gebracht.

De fietsroutes zijn erg populair bij de doelgroep van 55 jaar en ouder, maar ook bij andere leeftijdsgroepen. Deelname is dan ook voor alle leeftijden.

### Fifty Fit

Deze activiteit is een speciale bewegingsles in het water met oefeningen. Het is een stimulans om mensen van verschillende leeftijden, met name mensen tot op zeer hoge leeftijd en mensen met een beperking te stimuleren om te gaan zwemmen. Sporten in het water heeft onder andere als voordeel dat door de opwaartse druk van het water de schokbelasting minimaal is. Met Fifty Fit wordt de mogelijkheid geboden om onder begeleiding te bewegen in het water. Deze lessen worden mogelijk gemaakt door Sportcentrum Vliegende Vaart.

## **1.4 niet- structurele activiteiten**

Naast de genoemde structurele activiteiten zijn er nog activiteiten te vernoemen die eenmalig hebben plaatsgevonden, zoals sportkennismakingsdagen

### Sportkennismakingsdag Terneuzen:

In Sportcentrum Vliegende Vaart hebben in 2006 lokale, sportverenigingen de kans gekregen om jongeren te laten kennismaken met de enigszins minder bekende takken van sport, zoals wielrennen, badminton, tafeltennis en zwemmen op een sportkennismakingsdag. Deze dag was bestemd voor de groepen 7 en 8 van de basisscholen uit de kern Terneuzen. Er is samengewerkt met de sportverenigingen en de sportbonden.

### Sportkennismakingsdag in Sas van Gent voor jeugd en volwassenen

In samenwerking met lokale sportverenigingen en met organisatiebureau Winn Events is een beweegdag oftewel sportkennismakingsdag georganiseerd om de gebruikers van de sporthal, de sportverenigingen, de mogelijkheid te geven zich te profileren. De sportkennismakingsdag was voor alle leeftijden, met de nadruk op jeugd in de leeftijd van 6 t/m 18 jaar en volwassenen van 35 jaar en ouder).

Sportkennismakingsdag in Axel met medewerking van de lokale sportverenigingen staat nog in de planning.

### Soccer Time

Een dag die vorm is gegeven door de jongeren zelf, georganiseerd in 2006, door een samenwerking van Stichting Jeugd en Jongerenwerk en Stichting Welzijn West Zeeuws-Vlaanderen. Een bus met 50 jongeren (varierend in leeftijd van 10 tot 18 jaar) uit de gemeente Terneuzen is voor kennismaking en uitwisseling met jongeren van de gemeente Sluis naar Oostburg gegaan. Er zijn verschillende sport(soccer)activiteiten gehouden.

### Zaalvoetbalkampioenschap:

Een zaalvoetbaltoernooi 'Zeeuws Vlaamse Supercup' georganiseerd in 2007 door een samenwerking met de gemeenten Terneuzen, Sluis en Hulst. In de drie afzonderlijke



---

### Panna Knock Out week

vijf dagen lang is er met een mobiel kooivoetbalveld (Panna veld) door de jongerenwerker van Stichting Jeugd en Jongerenwerk langs diverse kernen gegaan in de herfstvakantie van 2006. Jongeren konden op deze manier kennis maken met Panna voetbal. Doelgroep: leeftijd van 4 tot 18 jaar.

### Panna Knock Out toernooi

Een initiatief van de sporthalbeheerder van 't Sportuus in Axel. In samenwerking met de gemeenten Sluis en Hulst een Panna Knock Out toernooi organiseren voor de jeugd met een finaledag in de Vlaanderenhal in Sas van Gent. Panna is in bij de jeugd. Om op deze trend in te springen wordt in 2007 een toernooi georganiseerd met uiteindelijk de bedoeling een competitie met Panna voetbal op te zetten (leeftijd 6 t/m 18 jaar)

### Lege uren Sportcentrum Vliegende Vaart invullen

De commissie Sport heeft het initiatief genomen om met medewerking van enkele sportverenigingen instuifmiddagen te organiseren voor de jeugd tijdens lege uren van Sportcentrum Vliegende Vaart. De proef loopt van september tot december 2007. Indien dit aanslaat bij de jeugd zullen in een later stadium ook de lege uren van de sporthallen van Axel en Sas van Gent ingevuld worden met instuifmiddagen in samenwerking met de sportverenigingen (leeftijd 10 t/m 14 jaar)

### Flash beweegweek in 2005

In de Cavalier in Terneuzen is een beweegweek gehouden voor 55 plussers. In deze week werd aan alle inwoners van de gemeente Terneuzen van 55 jaar en ouder de mogelijkheid geboden aan verschillende beweeggroepen deel te nemen en kennis te maken met verschillende takken van sport. Afsluitend was er een speciale seniorendag in Sportcentrum Vliegende Vaart. Door het in dezelfde week plaatsvinden van de Flashbeweegweek en de openingsweek van Sportcentrum Vliegende Vaart zijn de activiteiten op de laatste gebundeld tot een speciale seniorendag in de Vliegende Vaart.

Activiteiten waar aan kon worden deelgenomen: fittesten, line-dance, rolstoeldansen, volksdansen, seniorengymnastiek, nordic walking, biljart, GALM, zitdans, Tai Chi, bowl, koersbal, fifty fit zwemmen en sporten met een beperking.

### Beweegdag voor 50-plus 'Actief in Beweging' in 2006

Deze themadag met informatie, demonstraties en kennismakingsactiviteiten op het gebied van sport en bewegen is in Sportcentrum de Vliegende Vaart gehouden in het kader van de Breedtesport. De dag is georganiseerd in combinatie met de nationale campagne: 'heel Nederland danst'. Er werd deelgenomen aan de recordpoging zoveel mogelijk mensen te laten dansen. Sport-en beweegactiviteiten waar men kennis mee heeft kunnen maken, zijn: tennis, koersbal, skaten, nordic walking, volksdans, country line dans en stijldans. Daarnaast konden er fittesten en fietstesten worden gedaan.